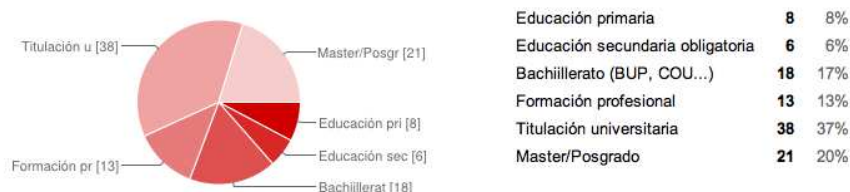

Peiling vakkbondsactiviteit jongeren in Catalonië

Dit onderzoek is het product van samenwerking van de werkgroep 'Project Amsterdam' in combinatie met een latere bewerking van de online peiling. Die peiling is gedaan onder jongeren en onder mensen uit onze nabije omgeving. Ze is gebaseerd op in totaal 106 respondenten in de leeftijd tussen de 18 en 32-plus. Het aandeel vrouwen is iets groter (59%), en de gemiddelde leeftijd van de respondenten is tussen de 24 en 27 jaar. NB: het was een vrijwillige online vragenlijst. Er is dus geen sprake van controle.

¿Qué formación tienes?

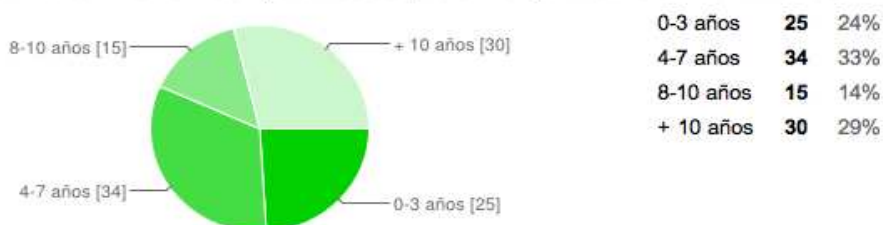

Vertaling van de grafiek Wat heb je voor opleiding?

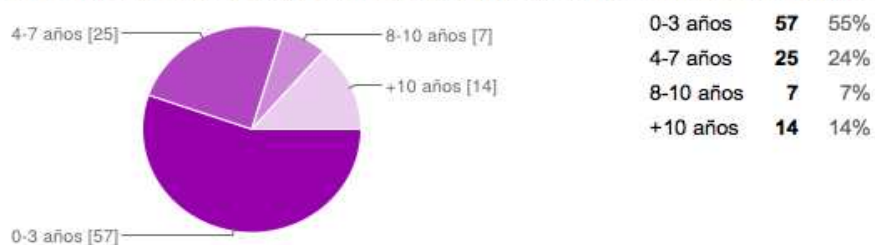
Alleen basisonderwijs	8%
Verplicht voortgezet onderwijs	6%
Eindexamen	17%
Beroepsopleiding	13%
Universiteit	37%
Master	20%

Vertaling van de (groene) grafiek Hoe lang werk je al sinds je actief werd op de

¿Cuántos años has trabajado desde que te incorporaste en el mundo laboral?

¿Cuál es el periodo más largo en el que has trabajado para una misma empresa/institución?

arbeidsmarkt?

'años' is 'jaren', verder heeft deze grafiek geen vertaling nodig

Vertaling van de (paarse) grafiek **Wat is de langste periode dat je aaneengesloten voor één bedrijf of organisatie hebt gewerkt?**

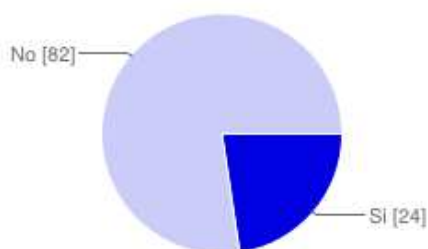
(Heeft geen vertaling nodig)

Vertaling van de (blauwe) grafiek **Ben je lid van een bond?**

Ja 24%

Nee 82%

¿Estás sindicado?

Si 24 Van de
No 82

respondenten werkt 70%, en slechts 30% studeert.

Voor 55% geldt dat de langste aaneengesloten periode die ze voor hetzelfde bedrijf of organisatie hebben gewerkt tussen de 0 en 3 jaar is.

Dat is een heel interessant onderwerp voor ons, want het houdt verband met iets waar we al vaker over hebben nagedacht: is er verband tussen het hebben van hapsnapbanen en het niet-lidmaatschap van een vakbond? Als je steeds van baan verandert, voel je je dan minder betrokken en heb je om die reden geen interesse om je bij een bond aan te sluiten?

Van de 24 die wel lid zijn van een bond geldt dat 11 van hen sinds 1 tot 3 jaar lid zijn, 8 mensen zijn 4 tot 7 jaar lid, en 5 zijn er 8 tot 10 jaar lid.

De antwoorden op de vraag **Wat was voor jou de reden om lid te worden van een bond?** kunnen in verschillende categorieën worden ondergebracht. Ten eerste zien we mensen die besloten lid te worden na een arbeidsgerelateerd probleem (ontslag, consult over juridische situatie, behoefte aan steun en zekerheid etc); verder diegenen

die bij een organisatie willen horen die opkomt voor hun rechten en die de werknemers sterker doet staan tegenover de leidinggevenden; verder zijn er mensen die lid zijn geworden uit trouw aan hun familietraditie, omdat ze hun stem willen laten horen in de OR en tenslotte om ideologische redenen.

Ook bij de antwoorden op de vraag **Wat vind je van vakbonden? Wat weet je erover? Geloof je dat het noodzakelijk is dat ze bestaan?** komen we allerlei verschillende meningen tegen, al is men het erover eens dat ze alleszins noodzakelijk zijn. De bonden zijn het die opkomen voor onze collectieve rechten als werkenden, en dat geldt nu sterker dan ooit. Veel respondenten denken wel dat er een kloof bestaat tussen de bonden en de werkelijkheid waar de bondsleden zich op de werkvloer mee geconfronteerd zien. De grote meerderheid van de respondenten merkt iets op over de weinig flexibele, ouderwetse en bureaucratische structuur van de bonden. Anderen zeggen erbij: *'Ik geloof dat ze een ouderwetse manier van denken hebben die niet aansluit bij de behoeften van de werkende mensen (...) Volgens mij hebben ze zich niet weten aan te passen aan het nieuwe model van sociale bewegingen, en net zoals veel andere instituties hebben ze misschien ooit betekenis gehad, maar zijn ze nu archaische instituties geworden.'* *'Vakbonden zouden moeten optreden als sociale actoren, niet alleen maar op arbeidsgelateerde terreinen.'* Tot slot merken veel respondenten ook iets op over de overheidssteun aan partijen: *'Het zijn organisaties die zijn ontstaan om de belangen van de arbeiders te verdedigen, maar doordat ze overheidssteun ontvangen is hun positie nu niet meer onafhankelijk.'*

Samenvattend kunnen we stellen dat men van mening is dat vakbonden nodig zijn, maar dat er wel een diepgaande herijking nodig is. *'Net als andere instituties die horen bij de welvaartsstaat en de rechtsstaat, hebben de vakbonden te maken met de tegenstrijdigheden die grote organisaties eigen is. De spanning tussen hun karakter als politieke organisatie en als dienstverlenende organisatie toont aan dat er sprake is van niet opgeloste tegenstrijdigheden tussen de continuïteit partij-vakbond en de neiging tot bureaucratisering. Ook is het nodig opnieuw na te denken over de vraag wat voor soort vakbond er nodig is op de post-fordistische arbeidsmarkt, waar zowel werknemers als ondernemers kwetsbaar zijn geworden en waar mensen maar zelden lid zijn van een vakbond.'*

Bij de reacties op de vraag **Waarmee breng je het vakbondslidmaatschap in verband?** treffen we een zekere consensus, in die zin dat de respondenten zeggen dat wie lid is van een bond beter op de hoogte is van de rechten van de werknemers

en beter in staat om te onderhandelen, en zich in een minder kwetsbare positie bevindt. Slechts 6% zegt dat lidmaatschap van een vakbond leidt tot verdeeldheid onder de werknemers op basis van hun standpunten of tot een groter risico om ontslagen te worden.

Con qué relacionas el hecho de estar sindicado...

Estabilidad laboral dentro de un mismo centro de trabajo (empresa, institución, organismo, etc.)	34	12%
Seguridad laboral	35	12%
Más conocimiento de los derechos de los trabajadores	82	28%
Más capacidad negociadora	50	17%
Más riesgo de despido	10	3%
Más conflictividad laboral	20	7%
Menos indefensión	49	17%
Más segregación de los trabajadores en distintos grupos con planteamientos diferentes (presencia de muchos sindicatos dentro de una misma empresa)	8	3%

Vertaling van de (gele) grafiek Waarmee breng je het vakbondslidmaatschap in verband?

Stabiliteit op de werkplek	12%
Baanzekerheid	12%
Meer kennis van de rechten van de werknemers	28%
Beter onderhandelen	17%
Meer gevaar op ontslag	3%
Meer arbeidsconflicten	7%
Minder kwetsbare positie	17%
Meer verdeeldheid van de werknemers op basis van hun standpunten (doordat binnen één bedrijf verscheidene vakbonden actief zijn)	3%

Bij de vraag **Geloof je dat de vakbonden aantrekkelijk zijn voor jongeren?** zien we dat een overweldigende meerderheid van 88% zegt van niet. Als we proberen na te

gaan waarom jongeren geen lid zijn, zien we dat sommigen denken dat dat de schuld of de verantwoordelijkheid is van de jongeren, terwijl anderen juist menen dat het de schuld van de bonden is. Zo zijn er antwoorden als *'De jongeren hebben te weinig kennis en ze zijn teleurgesteld met betrekking tot het 'nut' en werkelijke doelen (wantrouwen, gebrek aan transparantie...) omdat het ze niet interesseert., (...) Omdat ze de bonden niet kennen weten ze ook niet wat die voor werk doen en dat ze in veel gevallen hulp en informatie van de bond zouden kunnen krijgen.'* *'Wij jongeren geloven niet in het systeem en daarom willen we er ook geen deel van uit maken (...) er is geen klassebewustzijn meer (...) ze beseffen niet dat ze arbeiders zijn en dat ze zich daarom zouden moeten organiseren.'* Veel respondenten zeggen iets over de quota's, over de lastercampagnes van de media en van rechts, en over het verlies van het vertrouwen.

Daarnaast zijn er ook antwoorden als *'de mensen zijn zo doordrongen van het feit dat alle banen tijdelijk zijn en dat je je werk makkelijk kwijt raakt dat dat als normaal wordt beschouwd en als iets onoplosbaars.'* *'Door de algemene onvrede, door het gebrek aan werk, door het feit dat mensen hun rechten zijn kwijtgeraakt, door het korten op de sociale voorzieningen zijn de mensen hun vertrouwen kwijtgeraakt en de vakbonden worden beschouwd als een radertje in dat systeem.'*

Als het gaat over de structuren van de vakbond als reden voor jongeren om geen lid te worden worden er verschillende aspecten genoemd: *'Te veel tijdelijke baantjes, te veel werkloosheid, gebrek aan motivatie, gevoel er niet bij te horen, de gedachte dat vakbonden nergens goed voor zijn, dat ze niet echt opkomen voor de bevolking etc. De bonden worden beschouwd als archaische instituties, die deel uitmaken van het systeem en die niet in staat zijn om de belangen van de jongeren te verdedigen.'* *'De structuur van de vakbond is niet aantrekkelijk, er bestaat een gevoel dat het een anachronistische verticale machtsstructuur is. De bonden zijn niet modern en niet transparant, ze zijn niet ingespeeld op de moderne tijd.'*

Dan zijn er ook nog respondenten met antwoorden in deze trant: *'De mensen die in de bond zitten zijn vooral de ouderen. Jongeren vinden bijna geen werk, we beginnen steeds later te werken, we hebben nergens geld voor... dus we zien niet wat onze rol in een bond zou zijn... meestal leggen we ons neer bij het feit dat we nieuwelingen zijn en dat onze situatie daarom kut is, omdat we geen werk hebben, omdat we niet inzien waarom het nodig zou zijn, omdat we eigenlijk alleen geloven in het individualisme...'*

Als we kijken naar de antwoorden op de vraag **Waarom denk je dat het nuttig kan zijn lid te worden van een vakbond?**, dan zien we een zekere consensus. Alle

antwoorden vermelden het opkomen voor sociale rechten en arbeidsrechten - zowel individueel als collectief -, cursussen, rechtshulp, kennis over de werkvloer, druk op de werkgever, advies en saamhorigheid. *'Een manier om sociale druk uit te oefenen om arbeidsrechten te eisen vanuit onze kleine gemeenschap' 'Maar datgene dat wordt gevraagd van politici moet ook van vakbondsactivisten worden gevraagd, dat ze met beide benen op de grond staan, openstaan voor veranderingen en bereid zijn na te denken over de reden van hun bestaan, zodat ze dichterbij de realiteit van de straat komen te staan.'* *'Er bestaat tegenwoordig een kloof tussen de sociale druk en de bewegingen, en de vakbonden zouden daar een verbinding tussen kunnen vormen (...) ze zijn een bron van collectieve kracht.'*

Om wat meer te weten te komen van de mate van participatie van de ondervraagde jongeren hebben we besloten ook een aantal vragen te stellen over politiek en maatschappelijk activisme.

Vertaling van de paarse grafiek **Neem je deel aan sociale bewegingen?**

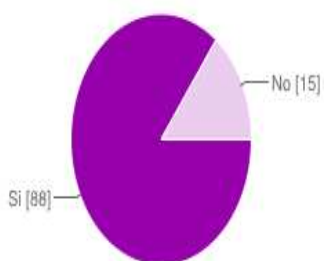
Vertaling van de blauwe grafiek **Neem je deel aan demonstraties en stakingen**

i.v.m. de rechten van de werknemers en de huidige situatie op de arbeidsmarkt?

Vertaling van de gele grafiek **Ben je actief in het maatschappelijk middenveld**

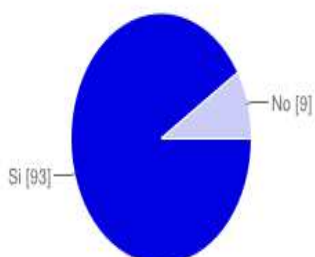
(verenigingen, NGO's, buurtprojecten)?

¿Participas en movimientos sociales?

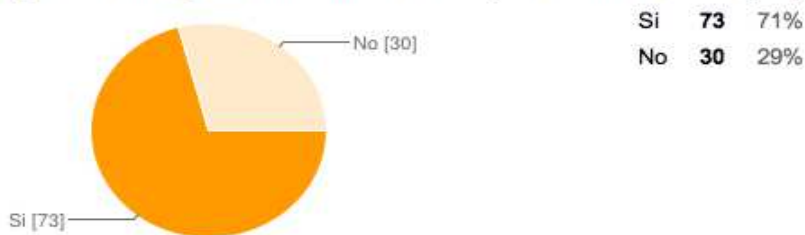
Si	88	85%
No	15	15%

¿Participas en manifestaciones y huelgas sobre los derechos laborales y la situación del mercado laboral en la actualidad?

Si	93	91%
No	9	9%

¿Estás implicado en alguna causa ciudadana? (asociaciones, ONG, proyectos comunitarios, ...)

Uit deze grafieken blijkt dat het gaat om een groep jonge burgers die erg geëngageerd zijn en die op grote schaal participeren in de civil society en bij sociale actie.

De laatste vraag was **Wat denk je dat er gedaan kan worden om de aansluitingsgraad van jongeren bij vakbonden te verhogen?** Daar kwamen antwoorden uit die kunnen worden omgezet in praktische en effectieve maatregelen om het probleem te lijf te gaan.

Algemene maatregelen:

Bewustwording van de arbeidersklasse. Er moet al op school een klassebewustzijn worden gegenereerd, zodat jongeren beseffen dat lid zijn van een vakbond onlosmakelijk hoort bij het arbeider zijn.

- We zouden ons moeten richten op concrete buurten en concrete mensen. Wij zijn 99% van de bevolking, er zijn jongeren die niks willen horen over vakbonden, uiteraard in verband met hun sociale en economische omstandigheden.
- De structuur van de vakbond veranderen, zodat er ruimte is voor jongeren en studenten; dat de vakbond niet alleen maar is gebaseerd op de kaderleden en op de diensten die de bond verleent.
- Een vakbond kan meer zijn dan alleen een naam op een wit vel boven een tafel in een ruimte met vier muren en vijf of zes stoelen, die alleen wordt bezocht door altijd dezelfde 'anderhalve man en een paardenkop'. Er zijn groepen die bijvoorbeeld feesten organiseren voor hun leden, dat versterkt de ideologie. Het is hetzelfde als in de politiek: het is altijd links of rechts, A of B. Ik stel voor om ook C te doen.
- Op een duidelijker manier uitleggen wat de bonden kunnen doen, met meer daden en minder woorden. Uitleggen wat de functie is van de bond en het belang daarvan voor de samenleving.
- De bonden moeten duidelijk laten zien wat de voordelen zijn van een lidmaatschap, de diensten, het opkomen voor je rechten. Het moet een persoonlijke beslissing zijn.

- De vakbonden van top tot teen veranderen, en de geïstitutionaliseerde bonden afschaffen. Echte op klasse gebaseerde vakbonden oprichten.
- Ik geloof niet dat je jongeren bereikt met een campagne met pamfletten, integendeel. Misschien slaat een goede toegankelijkheid met gebruik van communicatietools meer aan bij jongeren. Het moet een horizontale bond worden, waarin je actief kunt participeren via internet.
- Niet dogmatisch zijn, maar liever debatten en akkoorden initiëren, gebruik maken van burgerplatforms, democratie 2.0...
- Meer educatie, zodat de kritische geest groeit, het individualisme bestrijden, geloven dat het wél kan... Meer zichtbaarheid en meer strijd, en meer druk uitoefenen op de bazen.
- Plannen maken voor informatie, cursussen, advies en planning voor jongeren.
- Nieuwe afdelingen oprichten voor werkloze jongeren.
- Dat de vakbond volkomen openstaat voor de mensen, actieve participatie bevorderen, het contact met de straat, met de andere sociale actoren, de betrokkenheid verhogen bij de wijken, de instituties, organismen en ondernemingen... de vakbond moet zich meer op jongeren richten en dan vooral ook op de jongeren die geen vakbonds lid zijn en bekijken wat hun behoeften zijn.
- Transparantie voor wat betreft functioneren en doelen, informatie geven, 'laten zien' dat de belangen die worden behartigd de belangen zijn van de arbeiders, en dat het samen makkelijker is op te komen voor de rechten van de arbeider en de arbeidsomstandigheden te verbeteren.
- Bekijken welke jongeren in een gegeven bedrijf de capaciteiten en motivatie hebben om conflicten op te lossen en te onderhandelen over voorwaarden, die jongeren er bij betrekken, en dat de oudere werknemers/vakbondsleden dat dan niet beschouwen als een bedreiging maar als een toegevoegde waarde.
- Een kritische houding, zowel intern als extern. Nieuwe gezichten en een frisser imago.
- De vakbond losmaken van de politiek en dichter naar de bevolking brengen.
- De structuren vernieuwen, bepaalde manieren om actie te voeren veranderen, de codes en de stijl van uitdrukken veranderen.
- De structuren moderniseren en democratiseren.
- Altijd aan de kant staan van de sociale bewegingen, en niet alleen als het de bonden zo uitkomt.

Concrete maatregelen:

- Op een duidelijker manier laten zien wat de missie van de bonden is binnen de bedrijven en de aanwezigheid op de werkplek vergroten.
- Lezingen houden op middelbare scholen en in het beroepsonderwijs en in het laatste jaar van de universiteit, zodat jongeren al advies krijgen voor ze de arbeidsmarkt betreden.
- Wereld 2.0: Zowel de vakbondsactiviteiten als de behaalde resultaten kunnen veel beter worden verspreid via de sociale media.
- Op de werkplek jongeren zoeken die opgeleid kunnen worden tot kaderlid, op die manier wordt de organisatie verjongd en voelen jongeren zich meer vertegenwoordigd.
- Gratis lidmaatschap aanbieden aan jongeren en werklozen. Een andere optie is om niet meer met een jaarlidmaatschap te werken, maar in plaats daarvan meer ad hoc-vakbonden te worden, dwz 'nu werken we samen voor dit bepaalde doel, omdat we dezelfde visie hebben en dit graag samen aanpakken of omdat het nodig is om dit samen aan te pakken'.
- Dat de werkgever het lidmaatschap deels betaalt, en dat iedereen op die manier lid is. Te vergelijken met het stelsel van de sociale zekerheid, die ook deels door de werkgevers wordt betaald. In het land waar ik nu woon werkt het als volgt: binnen je loon betaal je een percentage aan de 'union' (de vakbond). Het voordeel daarvan is dat de bond je altijd helpt als je vragen hebt of in het geval dat het bedrijf je niet goed behandelt. Ook ontvang je op die manier hulp bij bijvoorbeeld de betaling van werkkleding, de dokter, cursussen, en misschien nog wel meer, maar dat weet ik nog niet.
- Meer directe informatie verschaffen binnen de bedrijven en dat alles meer bekendmaken. Bekendheid verhogen, dialoog, en beter helpen bij het oplossen van conflicten.
- Activiteiten die jongeren aanspreken (protestconcerten bijvoorbeeld).
- Meer VRIJWILLIGE vakbondsactie, zoals in de tijd dat de bonden werden opgericht.
- Salarisverlaging voor de vakbondsbestuurders.
- Dat de bonden niet meer worden gefinancierd uit het staatsbudget.

Deelnemers Spanje:

Elisenda Antón Carbonell Geboren 13 / 06 / 86

Geboren in Catalonië, woont in Barcelona. Politicologe, heeft gewerkt op het terrein van de internationale samenwerking en als mediator. Ze is actief in jongerenverenigingen. Momenteel werkzaam op de afdeling Samenwerking van het provinciebestuur van Barcelona. Geen vakbonds lid.

Estévez Alonso, Dionisio Geboren 11 / 11 / 82

Geboren in Galicia, woont in Barcelona. Heeft een beroepsopleiding gevolgd voor auto-electromechanica. Heeft gewerkt in landbouw en veeteelt. Werkt momenteel in de spuitwerkplaats van SEAT en is lid van de bond CGT.

Lou Guillén, Alba Geboren 02 / 02 / 91

Geboren in Catalonië en woont in Cornellà de Llobregat. Bijna klaar met rechtenstudie en heeft werkloosheidsuitkering. Is actief geweest in kinder- en jongerenvrijtijdsbewegingen. Lid van Acció Jove, de jongerenafdeling van de bond Comisiones Obreras. Is lid van de politieke groepering Iniciativa Jove Esquerra Verda.

Ruiz Siguenza, Laura Geboren 28 / 08 / 88

Geboren in Catalonië en woont in Martorell. Studeert politieke wetenschappen en heeft gewerkt in veel verschillende banen: fabrieken, warenhuizen, winkels, Decathlon. Altijd met tijdelijke contracten. Heeft nu werkloosheidsuitkering. Lid van Acció Jove, de jongerenafdeling van de vakbond Comisiones Obreras. Lid van de studentenvakbond AEP en actief in verscheidene sociale bewegingen, 15M, het platform tegen de huisuitzettingen etc.

Torres Nieto, Samuel Geboren 26 / 01 / 83

Geboren in Catalonië en woont in El Prat de Llobregat. Afgestudeerd in bedrijfskunde en werkzaam als boekhouder bij Fundació Malalts Mentals de Catalunya. Lid van de bond Comisiones Obreras, en vertegenwoordiger van de werknemers.

Jiménez Sanchez, Héctor Geboren 25/03/87

Geboren in Catalonië, woont in el Prat de Llobregat. Werkt bij SEAT en is lid van de vakbond UGT.

Ter ondersteuning:

Pedro Jiménez en Carlos Vallejo

Memorial Democrático de los Trabajadores de Seat